

Telegraful

Organ național-bisericesc

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și
cultura poporului român
Sibiu
Str. Șaguna 8

Abonamentul:

Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei
ani 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900
Lei. — Pentru America 4 Dolari.
Ziarul apare Marțea și Vineria

Correspondențele

să se adreseze Redacției Telegraful Român
strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori ne-
francate se refuză
Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor:

un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se pu-
blică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației ziarului Te-
legraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Înalt Prea Sfinția Sa Mitropolitul Nicolae în misiune

Celce vrea să se încredințeze de progresul, realizat de zece ani încoace, n'are decât să treacă printr-o regiune bântuită de urgia războiului.

În locul satelor vechi au răsarit ca din pământ așezări nouă cu înfățișare civilizată.

Orce s'ar zice, greutățile și lupta vieții niciodată n'au descurajat poporul nostru, ci mai vârtos l-au îndemnat să caute în adâncul sufletului și să utilizeze puterile misterioase depozitate de veacuri și neexploatate.

Iar acum când poporul știe că ceea ce realizează e pentru el și pentru urmașii lui, vraja faptei și a hărniciei nu i-o poate smulge din suflet nicio adversitate. Conștiința de sine a poporului nostru se afirmă și se impune cu demnitate.

Dar nu oricine e în măsură a cunoaște cea mai intimă și mai prețioasă calitate a poporului. Însă în Biserică putem cunoaște sufletul nobil și distins al poporului nostru. Aici se manifestează mai genuin noblețea spirituală etnică. Religia a dat neamului conștiința de sine, și continuitatea noastră e condiționată de religia strămoșească.

De aceea poporul zidește biserici și le împodobește iar credința în Dumnezeu o dovedește prin dragostea de biserică. Acestea sânt constatările, făcute în recenta călătorie binecuvântată a Arhiepiscopului nostru. —

Ani nouă s'au scurs de când I. P. S. Sa, Mitropolitul nostru Nicolae, în al doilea an al arhiepiscopiei Sale, luat-a toiagul apostoliei și-a plecat în cel mai expus colț al Arhiepiscopiei, în județul Treiscaune, unde dușmanii neamului, în toamna anului 1916, când frații noștri din vechiul regat au pornit spre eliberarea noastră, prin foc și sabie, prin amenințări și terorizări declaraseră exterminate legea și biserica noastră, legea românească, și

deodată cu ea poporul român din acele părți.

Preoții noștri în acest bogat colț de țară, sub pretext de spionaj, sânt aruncați în temniță, iar bisericile au fost devastate și ruinate.

Rămas poporul fără preoți, sbirii guvernului maghiar și ai bisericii papiste și reformate erau în largul lor.

Dar s'au izbit de legea noastră ortodoxă românească și de alipirea cu care ține poporul la ea, ca de o stâncă de granit.

Pe acești credincioși, legați cu trup și suflet de corpul națiunii noastre, a ținut de bine I. P. S. Sa, să-i cerceteze mai întâi, ca alături de evanghelia lui Hristos să le propovăduiască și pe aceea a limbii românești.

Ca un adevărat apostol s'a dus în mijlocul lor, a lăudat tăria lor în credința strămoșească, a ascultat păsurile, durerile, necazurile și dorințele lor, și le-a adresat cuvinte de alinare, de mângâiere, de bucurie și cuvinte pline de nădejde într'un viitor mai bun.

Timp de peste 3 săptămâni a cercetat toate comunele din acel tract, rostind peste 30 predici, și terminându-și memorabila vizitațiune canonică, la marginea județului Treiscaune, în frunțașă comună Poiana-sărată, care în decursul războiului fusese făcută una cu pământul.

Atunci abia ici colo se încirpase câte o casă, cele mai multe erau în refacere. Tot asemenea și biserica era deteriorată.

În vorbirea ce le-a ținut-o acolo, I. P. S. Sa le-a adus mângâierea necesară, îndemnându-i ca să-și refacă atât casele proprii, cât și casa lui Dumnezeu, și promițându-le că atunci când bunul Dumnezeu le va fi ajutat să-și ridice un nou Sion, va veni ca să-l sfințească și să-l predea sfintei sale destinațiuni.

Cuvântul arhieresc a căzut pe pământ roditor. Comuna s'a

refăcut, și tot asemenea s'a rezidit și biserica pe ruinele celei distruse, și astfel a rugat pe I. P. S. Sa ca să binevoiască a o târnosi.

Sfințirea bisericii din Poiana-sărată

Spre a îndeplini actul sfințirii bisericii neamului din Poiana-sărată I. P. S. Sa a sosit în localitate în ziua sărbătorii arhanghelilor Mihail și Gavriil.

La sosirea în comună a fost întâmpinat de clerul și poporul din protopopiatul Oituz, urându-i protoiereul I. Rafiroiu cuvinte de bun sosit în locul istoric și de pietate națională.

După răspunsul I. P. S. Sale urmează însuși actul sfințirii din partea I. P. S. Sale cu asistența părinților protoierei Dr. Vasile Bologa, Dr. Iosif Blaga, Aurel Nistor, Ioan Rafiroiu și aproape a întregii preoții din tractul Oituzului.

Pornind dela ușa principală ne oprim în partea de miază-zi. I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae citește evanghelia: Mărturisirea învățăcelilor; «Tu ești Hristos fiul lui Dumnezeu celui viu», care face adâncă impresie, căci dreapta mărturisire a credinței în divinitatea Mântuitorului e piatra cea din capul unghiului pe care Hristos a întemeiat biserica sa.

Cântăreții intonează «Mărire Ție Doamne Mărire Ție». I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae face cruce pe zid cu sfântul mir rostind cuvintele: «Innoiește-te, Innoiește-te nouă Ierusalime». Convoiul pornește. Corul cântă.

Ne-am oprit apoi în dreptul altarului; I. P. S. Sa a citit a doua evanghelie, a făcut crucea pe zid cu sfântul mir rostind cuvintele: «Innoiește-te» etc.

Ajunși în partea de miază-noapte a bisericii I. P. S. Sa citește a treia evanghelie; face pe zid cruce cu sfântul Mir rostind: «Innoiește-te» etc. Cântăreții cântă și cortelul pornește în armoniosul sunet al clopotelor bisericii.

Ajunși din nou în fața uși, I. P. S. Sa face cruce pe cei doi pereți dela intrare. Clopotele încetează. I. P. S. Sa se postează

la intrare, unde după cunoscutele alocuțiuni: «*Deschideți boleri porțile... că va intra Împăratul măririi*», cu puterea crucii pe care o ținea în mână dreaptă despică porțile și intră între sunetele armonioase ale cântării *Casel Tale...*

I. P. S. Sa împreună cu preoțimea slujitoare intră apoi în altar. Aici a culminat sfințirea în pregătirea sf. Prestol, în mijlocul căreia s'au așezat sfintele moaște.

După terminarea acestui act sfânt I. P. S. Sa unge cu sfântul mir interiorul bisericii și-l stropește cu apă sfințită.

A urmat celebrarea sfintei liturghii cu aceeași solemnitate, în prezența mulțimei de credincioși din Poiana-sărată și satele învecinate, pe cari spațioasa biserică nu-i mai încăpea. —

Acest act a fost onorat cu prezența domnilor miniștri Voicu Nițescu și Gh. Popp, fiul acestei comune, și un număr însemnat de intelectuali din Brașov și Sf. Gheorghe.

Răspunsurile liturgice le-a dat corul Academiei teologice condus de profesorul C. Popa.

În decursul sfintei liturghii I. P. S. Sa a hirotonit întru diacon pe absolventul de teologie Nicolae Petri și întru presbiter pe diaconul I. Ghicășan pentru parohia Nocrich din protopopiatul Sibiu.

După terminarea sfintei liturghii s'a făcut procesiune la cimitirul eroilor. Aici I. P. S. Sa a făcut un parastas pentru odihna sufletelor celor adormiți, slăvind pe eroii dela Oituz, și a depus o cunună de flori la mausoleul eroilor. De aici s'au întors iar la biserică.

Dela biserică I. P. S. Sa a fost condus la casa parohială, unde s'a întreținut cu domnii miniștri și cu ceilalți intelectuali.

Masa comună

Au trecut apoi toți oaspeții în frunte cu I. P. S. Sa în salele Școalei primare, unde s'a luat masa, participând peste 200 persoane.

Primul toast s'a rostit din partea I. P. S. Sale pentru Majestatea Sa Regele și pentru Voevodul Mihai, spunând ca gândul tuturor să se îndrepte

către El și fiul Său, ce-și serbează ziua numelui, Spune să se expedieze o telegramă, de următorul cuprins:

Majestății Sale Regelui Carol II

Sinaia

De pe pământul Oltuzului, spin-
frit prin atâtea jertfe și din mijlocul
praznicului sfințirii «Bisericii Nea-
mului» din Poiana-Sărată, unde s'a
servit un parastas în amintirea eroi-
lor căzuți în războiul unității națio-
nale, rugăm pe Majestatea Voastră
să binevoiască a primi expresiunea
omagiului și devotamentului nostru
și al poporului din această regiune.
Totodată rugăm respectos pe Maie-
statea Voastră să primească urări
pentru sănătatea și lungă viață a
Marelui Voevod Mihai, cu prilejul
onomasticelei Sale. Să trăiți Sire!

Nicolae, Mitropolitul Ardealului,
Voicu Nițescu, Ministrul Comunica-
țiilor, Gheorghe Pop, Subsecretar de
Stat la Ministerul Instrucțiunii și
Culturii.

În timpul mesii a sosit dela ca-
stelul Peleş următoarea telegramă ca
răspuns la adresa prin care p. I.
Rafiroiu a adus la înalta cunoștință a
M. Sale că în Poiana-Sărată pe rui-
nele bisericii sfărâmate de tunurile
vrăjmașe s'a ridicat Biserica Neamului,
a cărei târnosire se va face în ziua
de 8 Noembrie. Telegrama sosită
este următoarea:

Protopop Rafiroiu,

Poiana-Sărată

Castelul Peleş

Majestatea Sa Regele fiind reți-
nut la Sinaia cu prilejul mesei cava-
lerilor ordinul Mihai Viteazul, regretă
a nu fi putut urma chemării Dvoastră.
Majestatea Sa mă autoriză a Vă co-
munica că a fost cu sufletul în mij-
locul Dvoastră în ziua serbării sfin-
țirii bisericii dela Oltuz.

Secretarul marelui stat al Re-
gelui: C. Dimitrescu

S'au ridicat apoi mai multe toa-
sturi: pentru I. P. S. Sa, pentru dom-
nii miniștri prezenți, iar fiul comunei
dl G. Pop, a ridicat un mișcător toast
în sănătatea p. Rafiroiu, al cărui
merit e de a fi refăcut Poiana-Sărată
din Ruine, și n'a părăsit-o deși i se
oferise slujbe mai bune și mai co-
moade. —

Se apropia de înserat, când
I. P. S. Sa în uralele de «Să trăiască»
ale mulțimei de credincioși, a părăsit
Poiana-Sărată, mergând la Brașov
unde a poposit în casa părintelui
protopop Dr. Iosif Blaga.

Sfințirea bisericii din Râșnov

Duminecă dimineața I. P. S. Sa.
dimpredună cu părinții Dr. V. Bologa
și Dr. I. Blaga, au plecat spre Râșnov.

Încă înainte de a intra în co-
mună I. P. S. Sa a fost întâmpinat
de un banderiu de călărești, iar ajun-
gând în spațioasa piață a comunei
sub un arc de triumf a fost întâmpi-
nat de Primăria comunală, de învă-
țătorii comunei, iar mulțimea de po-
pop și elevii de școală erau postafi
în 2 rânduri.

La ușa bisericii I. P. S. Sa era
așteptat de fiul comunei, consilierul
Dr. G. Proca, de protopopul Vasile
Stoicaneu și de aproape întreg clerul
din protopopiatul Branului, dintre

cari nu lipsea nici venerabilul p. I.
Ilie Plotogea din Tohanul nou, uni-
cul preot din mitropolia noastră află-
tor în viață, care a primit darul hi-
rotoniei din mâinile fericitului arhie-
piscop și mitropolit Andrei.

După sărutarea crucii și evan-
gheliei, parohul locului I. Scurtu mul-
țumește I. P. S. Sale, că n'a pregetat
a veni la Râșnov spre a le târnosi
biserica, radical renovată și împodo-
bită cu pictură. I. P. S. Sa răspunde
că a urmat cu plăcere invitații, îm-
părtășind mulțimei de credincioși bi-
necuvântarea Sa arhierască.

I. P. S. Sa începe sfințirea spa-
țioasei și impunătoare biserici, zidită
între anii 1875—85 de harnicii răs-
noveni, prin străduința și conducerea
învățătorului director de pe vremuri
George Proca. Până la zidirea cate-
dralei noastre din Sibiu, această bi-
serică a fost cea mai impunătoare bi-
serică din arhidieceză.

După sfințirea a celebrat sfânta
liturgie în prezența unei mari mul-
țimi de credincioși din Râșnov și sa-
tele învecinate și a unei mare număr
de intelectuali din Brașov.

În decursul sfintei liturgii I. P. S.
Sa a hirotonit întru presbiter pe
diaconul Nicolae Petri, pentru parohia
Nou-săsesc din protopopiatul Târ-
nava-mare.

La finea sfintei liturgii, I. P. S.
Sa a rostit cu cunoscuta elocvență o
instrucție cuvântare ascultată cu
multă atențiune, împărtășind fiilor
săi suferințele o comoară întreagă de
sfaturi și învățături, sorbite cu mult
nesat din partea celor ce l'ascultau.

La finea vorbirii I. P. S. Sa
comunică că în urma trecerii din
această viață a fostului protopop
al Branului, Ioan Hamza, înde-
plinindu-se formele prescrise de
legile noastre bisericești și ținân-
du-se seamă și de dorința cre-
dincioșilor din protopopiat, ex-
primată în adunarea protopo-
pească, a fost numit ca proto-
presbiter al protopopiatului Bran
părintele protopop Vasile Stoi-
caneu, fost până acum proto-
presbiter al protopopiatului Oltul.
Comisarul consistorial Dr. Iosif
Blaga a citit apoi gramata arhie-
rească a I. P. S. Sale despre
numirea p. Vasile Stoicaneu de
protopresbiter al protopopiatului
Bran și paroh al parohiei cen-
trale Zărnești.

Recepțiunile

După terminarea slujbei la ora
1 s'au prezentat înaintea I. P. S. Sale
la casa parohială mai întâi consilierul
județean, Iosif Comanescu, a pre-
zentat omagiile prefectului județean,
reținut de morbo de a se prezenta în-
săși înaintea I. P. S. Sale. A mulțumit
I. P. S. Sa pentru atențiune; apoi toți
preoții. Noul protopop în cuvinte
bine simțite asigură pe I. P. S. Sa
despre devotamentul și venerațiunea
pe care o nutrește întreaga preoție
față de înalta persoană a I. P. S. Sale;
accentuiază, că preoțimea în urma
sfaturilor și îndrumărilor arhiericești se
năzuiește tot mai mult de a satisface
tuturor îndatoririlor ce se așteaptă
dela dânsa.

I. P. S. Sa îndeamnă preoțimea
să-și întărească puterile de muncă, să

poată domina orice situațiune în care
ar ajunge.

S'au prezentat apoi reprezentanții
bisericii evanghelice conduși de preo-
tul Liehm prezentând omagiile I. P.
S. Sale și scoțând în relief faptul că
locuitorii acestei fruntașe comune
române-săsești trăesc în cea mai per-
fectă armonie.

I. P. S. Sa vădit mișcat de acea-
stă declarațiune își exprimă dorința
că buna armonie va dura în această
comună și pe mai departe.

S'au prezentat apoi: consiliul
parohial și consiliul comunal, corpul
didactic și reprezentantele filialei reu-
niunii femeilor ortodoxe. Prezidenta
Eugenia Petric arată I. P. S. Sale ac-
tivitatea societății, dezvoltată și până
acuma cu deosebire înfrumusețând in-
teriorul bisericii.

I. P. S. Sa a lăudat zelul socie-
tății, îndemnându-le la continuarea
frumoasei activități începute.

Masa comună

În sala cea mare a hotelului co-
munal a urmat apoi o masă comună
la care a luat parte peste 200 persoane.

După terminarea mesei I. P. S.
Sa s'a întors la Brașov.

La biserica Sf. Nicolae

Luni dimineața I. P. S. Sa
a făcut o minuțioasă inspecție la
biserica Sfântul Nicolae, vizitând
afară de biserică cimitirul și cele-
late proprietăți aparținătoare
bisericii.

Atât pe biserica Sf. Nicolae,
cât și pe edificiul liceului nostru,
din acest prilej s'a arborat dra-
pelul național.

La liceul „Andrei Șaguna”

In sala profesorală

La ora 10 înalt Prea Sfinția
Sa sosește la liceul «A. Șaguna»,
unde e primit de corpul profes-
soral în frunte cu directorul Ioan
Moșoiu. I. P. S. Sa s'a întreținut
cu fiecare profesor în parte, după
ce s'a interesat amănunțit de tot
ce privește liceul, dacă e destul
de încăpător, dacă are loc pen-
tru colecții și laboratoare, ca și
despre internat, în care sunt adă-
postiți 98 elevi.

Înaltul prelat se adresează
apoi corpului profesoral spunând
că nu a venit cu gândul să vizi-
teze Brașovul, dar se folosește
de prilejul că se află în acest
oraș, pentru a sta câteva clipe
de vorbă cu cei ce împărtășesc
lumina celor peste 400 de elevi
ai acestui vechi focar de cultură
și de progres. «Mă bucur mult
că mi-a succedat să fac ca acest
liceu cu o veche tradiție să-și
păstreze caracterul său confesio-
nal. E bine ca să fie și licee
confesionale, să nu fie toate la
fel, căci variația e binevenită și
în cazul acesta.

În Ardealul dinainte de război,
școalele românești — atât cele
primare, cât și cele secundare —
erau toate ale bisericii, și educa-
ția se făcea după metoda herbart-
zilleriană, al cărei scop era de a
forma caractere religioase-morale.
Vă rog să continuați a munci

în această direcție, căci să fiți
siguri că lucrând astfel veți ajunge
mai ușor și mai curând scopul
urmărit de toate celelalte școli:
de a forma buni cetățeni».

I. P. Sfințitul Părinte arată
apoi că — foarte ușor, și cu un
succes neașteptat, fără a scădea
din prestigiul și din durată orelor
de alte studii — se poate face
o armonie între știință și cre-
dință. Aceasta o poate face cu
tot atâtea succes și profesorul de
istorie, ca și cel de științe natu-
rale, și chiar și cel de matema-
tici. În paranteză amintește de
celebrul profesor Förster, care
făcând o lecție despre linia
dreaptă — a ținut o adevărată
conferință religioasă.

De încheiere I. P. S. Sa își
exprimă speranța că acest liceu,
înființat de biserică și sprijinit
de ea, va rămânea în vechea tra-
diție bună, în care a fost tot-
deauna dela înființarea lui, și pe
lângă binecuvântarea preainaltă,
roagă pe Dumnezeu să dea pro-
fesorilor acestui liceu putere ca
să-și poată continua cu același
succes munca lor de luminare a
elevilor încredințați lor ca unor
adevărați părinți sufletești.

I. P. S. Sa a asistat apoi la
cursul de filozofie din clasa VII
al profesorului Ganea.

In sala festivă

La ora 12 profesorii și elevii
sunt întruniți în sala festivă fru-
mos renovată. Corpul liceului îl
întâmpină pe înaltul Prelat cu
«Întru mulți ani, Stăpâne»!

Directorul liceului bineven-
tează apoi pe I. P. S. Sa prin
următoarele cuvinte:

În fața I. P. Sfinției Voastre
trăim cele mai frumoase clipe
din analele școlii noastre. Ar
trebui să avem glas îngeresc, ca
să putem exprima sentimentele
ce ne copleșesc în aceste mo-
mente de adevărată bucurie. Vi-
sul elevilor și dorința corpului
didactic de a Vă avea în mijlo-
cul lor s'au împlinit azi. De aceea
să-mi fie permis a Vă saluta cu
strămoșescul: «Bine ați venit!»
Îl spunem cu toată mândria și se-
ninătatea frunții, pe cari ni le
împrumută conștiința împlinirii
datorie. Ținând seama de con-
dițiile de azi nu tocmai prielnice
ale mediului familiar și social
pentru școală, întemeiat pe un
corp didactic select cu tradiția
muncii și devotamentului neșarmu-
rit și pe un tineret încălzit la
flacăra crezului creștin și națio-
nal, cultivat în această școală,
credem, că cu îngăduința cuve-
nită Veți constata cu bucurie un
spor de înaintare în viața ace-
stui institut. Ne vom strădui și
pe viitor să oglindim în sufle-
tele noastre dascălești armonia
între știință și credință, cultivând
nu numai literile, ci și virtuțile,
cu convingerea că, numai prin
această fericită împerechere,

școala noastră va continua să dea suflete creștine și utile societății. În felul acesta agităm zi de zi procesul de regenerare morală și consolidare etnică. Suntem siguri de înaltul sprijin al I. P. S. Sale în această operă mântuitoare. Prezența I. P. S. V. e un minunat prilej de comuniune sufletească, de împărtășanie cu azima credinței ce Vă însuflețește și a idealului creștin în slujba căruia ne socotim și noi.

Ori de câteori ne vom afla la răspântie, gândul nostru se va îndrepta spre I. P. S. V., ca spre un far luminos, spre a lua lumină pe cărările încalcite ale viitorului.

Permiteți-mi să Vă aduc omagiile de credință neclintită și dragoste nețărnută ale corpului didactic și ale elevilor, cari împreună cu sufletele dreptcredincioșilor de pretutindeni vă doresc Să trăiți întru mulți ani fericiți! —

I. P. S. Sa adresează apoi elevilor o cuvântare mai lungă plină de sfaturi și învățături spunând că, între două sfințite biserici, una alaltăeri, în locul de glorie națională al Oituzului, și una ieri, în frumosul Râșnov, și între un congres bisericesc, rămânându-mi câteva clipe libere, am ținut să văz față la față pe profesorii și pe elevii acestui liceu.

Sufletul meu se înalță de câte ori pot veni la acest altar de lumină și de credință, unde ați venit și voi.

Să fiți cât mai străduitori la învățătură, și mai ales la purtare bună. Să deschideți larg porțile inimii voastre la tot ce vă vor picura zi de zi, și oră de oră, profesorii voștri. Voi veți avea în curând să chivernisiți o comoră națională. Să vă pregătiți zi de zi pentru această chemare. Să vă fericiți că v'a învrednicit Dumnezeu să trăiți în o epocă de înălțare a poporului nostru. Voi aveți condițiuni cu mult mai prielnice decât generația precedentă vouă. Ea era cu sufletul încătușat, avea să lupte cu o limbă străină și cu multe greutăți. Voi v'ați învrednicit a trăi în o țară liberă, să vorbiți dulce noastră limbă românească, să aveți profesori cari pot să-și desvălească toate gândurile lor bune, ceea ce nu puteau să facă sub o stăpânire care nu ne voia binele, ci căuta să ne împiedece în progres.

Să vă hrăniți deci sufletul cu virtuțile ce vi le arată profesorii voștri și cu cele pe care le aflați în sfânta evanghelie. Și în știință și în credință să vă străduiți, căci numai amândouă fericesc pe om.

Să vă străduiți a vă câștiga o minte limpede și o inimă curată, podoaba cea mai mare ce o poate avea un suflet tineresc.

Să vă faceți rugăciunile voastre de câte ori aveți lipsă de a

vă urca pe aripile divinității. Să cercetați sf. biserică, și fiecare clipă să o folosiți spre binele vostru, căci clipa nefolosită e pierdută pe veci.

Să fiți cu ascultare față de profesorii voștri, cari își jertfesc puterile sufletești și trupești spre luminarea voastră, și să le fiți recunoscători prin ascultarea voastră.

Un popor întreg își îndreaptă privirile spre voi, ca și părinții voștri, cari vă susțin la școală, — numai ei știu cu câte greutăți — pentru ceea ce le sunteți datori cu purtare bună și străduință.

Rog pe bunul Dumnezeu să vă lumineze mintea, să vă întărească voința, și să-și coboare, pe lângă binecuvântarea mea, și pe a Sa, cea cerească, ca să vă puteți împlini datoriile, ca și asupra profesorilor voștri, ca să-i întărească în munca luminată ce o pun spre fericirea voastră. —

Terminând cu aceste prețioase și lămurite sfaturi, corul intonează din nou: «Întru mulți ani, Stăpâne!»

De încheiere, — pentru a-și face o idee-statistică — I. P. S. Sa pune elevilor următoarele întrebări: 1. Cari sunteți din județul Brașov? Din Vechiul Regat? Din Bucovina? Banat? Basarabia? Macedonia? Dobrogea? 2. Cari sunt din părinți țărani? funcționari? meseriași? învățători? preoți? militari? cu profesii libere? 3. Cari sunteți orfani de tată? de mamă? de ambii părinți? 4. Cari sunteți ortodocși? greco-catolici? luterani? reformați? israeliți? 5. Cari n'aveți cărți? (Se ridică 3 elevi). 6. Câți sunteți în internat? la părinți? la rudeni? la gazde de alt neam? la români?

După aceasta, dându-le încă odată înalta binecuvântare, părăsește liceul, parcurgând elegantul stadion, aranjat abia în toamna aceasta, în fața vechiului liceu românesc brașovean.

În onoarea I. P. S. Sale, dna și dl protopop Blaga, au oferit la locuința dâșilor, la ora 1 un dejun la care au luat parte, pe lângă I. P. S. Sa, suita dâșului și șefii autorităților militare și civile din localitate.

Marți în 11 Noemvrie I. P. S. Sa a participat la ședința Congresului Asociației Clerului ort. rom. din mitropolia noastră, iar în ziua de 12 Noemvrie a plecat la Caransebeș spre a prezida Adunarea generală a «Astrei».

Despre decursul acestor ședințe vom raporta în numerele viitoare.

Conferențe publice. Despărțământul județului Sibiu al Asociației, și Federația corpului didactic din Sibiu, invită la conferențele publice ale dlui profesor I. D. Ștefănescu, în 15—18 Noemvrie a. c., în sala prefecturii județene. Amănunte în afișe.

„Român” și „ortodox”

— În fața ofensivei catolicilor —

Chestiunea dacă un «catolic», adică un papist, poate fi «român», încearcă să o lămurească, pe cât se poate de obiectiv, dl profesor NAE IONESCU într-o serie de trei arti cole, apărute zilele acestea în cotidianul CUVÂNTUL din București.

Sub raportul etnic și spiritual — scrie autorul profesor — a fi «bun român» este mai puțin, decât a fi «român» pur și simplu. Miezul problemei de cercetat nu e chestiunea bunului român, ci a românului.

«Bun român» e: bun cetățean al statului român, în cea mai largă accepțiune a cuvântului.

«A fi român înseamnă o stare naturală, o formulă de echilibru a existenței din care decurg, prin însăși desfășurarea vieții, anumite forme... A fi român înseamnă a avea o anumită plămadă din care decurg cu necesitate absolută anumite atitudini și gesturi; voința noastră nu are nimic de zis în această împrejurare, pentru că noi nu ne putem depăși în chip normal pe noi înșine decât încetând a mai fi noi înșine».

Catolicii români revendică pentru ei calitatea de a fi «buni români»; — buni români puteți fi și, de sigur, sântei; «sântei însă și români?» întreabă autorul.

Asistăm astăzi la o «bine născută» ofensivă catolică. Această ofensivă nu îngrijorează pe scriitorul articolelor, căci își dă seamă de incompatibilitatea fundamentală care există între catolicism și românie.

Pentru biserică romano-catolică important este adesiunea formală la domnia papei și supunere la autoritatea bisericii sale; felul cum trăiește cineva legătura dintre om și Dumnezeu, gradul în care o trăiește, sânt, pentru Roma papală, lucruri de a doua mână. Pornită să cucerească înși, ea riscă să neglijeze și să piardă suflete. Neținând seamă de elementul viu, concret, istoric, catolicismul se poate aventura să facă prozești peste tot pământul... Or ce om poate deveni catolic: eată convingerea de neclintit a Romei. Poate însă în adevăr? S'a observat că protestantismul a făcut mari pustiiri în lăuntrul bisericii romano-catolice; acelaș protestantism însă a fost incapabil să realizeze cel mai mic progres în țările ortodoxe.

Faptul că în lăuntrul catolicismului s'a ivit largă mișcare de reformă a protestantismului, formează dovada hotărâtoare, că o confesiune nu se poate întinde la infinit, ci că își găsește limite de expansiune în anumite împrejurări locale, istorice, care determină structuri fundamentale deosebite și — deci — incompatibilități.

Catolicism și ortodoxie nu sânt numai confesiuni, prezentând anumite deosebiri dogmatice și culturale, ci două valorificări fundamentale deosebite ale existenței în genere. Nu e întâmplare, că răsăritul Europei este ortodox, ear sudvestul ei catolic. Confesiunea face parte integrantă și e oarecum determinată de plămada sufletească a regiunilor respective.

Sântem ortodocși pentru că sântem români, și sântem români pentru că sântem ortodocși.

Ca să devenim catolici, ar trebui să ne transformăm astfel sufletește, încât să putem realiza catolicismul. Transformarea aceasta înseamnă însă: renunțare la istoria noastră și la structura noastră spirituală, — cu alte cuvinte: renunțare la românie. Aici nu există o a treia poziție: sau rămâi român, și atunci catolicismul tău nu e realitate; s'au devii catolic, și atunci nu mai ești român. Cine crede alt fel, se înșală. Realitățile sânt aici, — și ne putem controla.

De încheiere, se constată:

Indată ce confesiunea, realitatea istorică, face parte integrantă din ceaaltă realitate istorică, din națiune, urmează că în definiția noțiunii «român» și în constituția realității «român» intră ca notă, respectiv componentă, esențială: ortodoxia. A fi român, nu «bun român», ci român pur și simplu, înseamnă a fi și ortodox.

Dl prof. Nae Ionescu a avut astfel momente de fericită inspirație făcând aceste constatări temeinice.

Toate considerațiunile, care sânt expuse în seria celor trei articole, sânt însoțite de-o pârintească atitudine față de adversarii ortodoxiei; discuția eventuală sperăm — împreună cu autorul — că va fi păstrată în limitele unui respect reciproc și a unei bune credințe, care singure pot înlezni acordul sau, cel puțin, o lămurire cinstită a punctelor de vedere ce ne preocupă.

† Vasile Sfetea presbiter

În ziua de 9 Noemvrie, după scurte suferințe, a închis ochii trupului venerabilului și de toți stimatul presbiter Vasile Sfetea, cel cu înfățișarea de patriarh din alte vremi, la frumoasa vârstă de ani 84.

Născut la 6 April 1847 în Brașov, după absolvirea liceului cu bacalaureat, la anii 70—71 termină teologia și academia de drept din Sibiu, iar în anul 1872 e ales și hirotonit preot la biserică Sfintei Treimi din Brașov-Tocile, unde peste o jumătate de veac a fost păstorul cel bun, suferesc al frunzei parohii.

Binecuvântat de Dumnezeu cu 12 copii, din cari 10 în viață cu onorifice funcțiuni în viața neamului.

La anul 1909 a fost distins cu brâu roșu nu numai pentru vrednicia de preot, ci și pentru faptul că 50 de ani a fost profesor de religie pentru elevii și elevele dela școalele de confesiune străină în Brașov, post purtat gratuit o jumătate de veac.

El a făcut parte din generațiunea pe sfârșite a preoților luptătoare, a Marelui Șaguna.

În anii din urmă s'a îndeletnicit cu scrierea Monografiei comunei bisericii ortodoxe a Sfintei Treimi din Brașov-Tocile, apărută în anul acesta, în care aflăm date prețioase istorice și etnografice din viața și istoria glorioasă a brașovenilor. Prin această publicare el rămâne un îndemn și pildă pentru întreaga preoție.

În ziua de 11 Nov. i s'a făcut slujba de înmormântare în Catedrala din Sibiu, de un sobor de preoți. Meritele și viața decedatului au fost

înfățișate celor ce au ținut să-l petrecă până la mormântul de veci, de prof. E. Cioran. La înmormântare a fost reprezentată și parohia Brașov-Tocile, prin delegați.

Vremea bătrânețelor sale și-a petrecut-o aici în Sibiu.

Dormi în pace venerabile părinte, că lupă bună te-ai luptat, cursul ai plinit și credința ai păzit! X.

Nr. 9555/1930.

Anunț

Se aduce la cunoștința clerului nostru din arhiepiscopia ortodoxă-română de Alba-Iulia și Sibiu, că a apărut în editura Mănăstirii Dobrușa din județul Soroca, eparhia Hotinului, în traducere din limba rusească, codicele monahismului ortodox sub titlul: «*Vechile rândueli ale vieții monahale*», din îndemnul și osârdia P. S. episcop Visarion al Hotinului și cu truda dlui *Constantin N. Tomescu*, profesor la facultatea teologică din Chișinău. — Se poate procura cu prețul de 400 lei (în care se cuprinde și costul transportului prin poștă) dela numita mănăstire sau dela cancelaria episcopală din Bălți (Basarabia).

Sibiu, 5 Noembrie 1930.

Consiliul arhiepiscopesc.

Chinurile „Unirii”. Odihniții gazetei *Diogene Unirea* își chinuesc biata fantazie, încercând să întrebuneze arsenalul fostului lor director monseigneur, cu «alese» calități, acum vladică, și vânturând atacuri și insulte iefine.

Ba că «statul major ortodox» a deschis «campanie oficială» împotriva papistașiei;

ba că generalul Cantacuzino, — când spune că e mare pacoste concordatul pentru patria noastră, — face o «caraghioasă intrare în luptă»;

ba că Păr. arhimandrit Scriban «a înjurat țigănește călugărițele catolice»...

Cu un cuvânt, eată cum toți ortodocșii iau cumplită ofensivă împotriva mieluşelilor romano-catolicismului, rămași stingheri și orfani în redacția publicației dela Blaj, care, odihniată cum e, *nu provoacă pe nimănui*, dovadă că, în Nrul său mai nou, a început să se ocupe și de teorii «din sferele transcendente»...

În lumea aceasta filozofică, ori cât de primejdioasă ar fi, o vor urmări ceice nu obișnuiesc să se lapede nici când de răspunderi.

Condițiile puse de Vatican și acceptate de regele Boris al Bulgariei la căsătoria sa cu principesa Giovanna a Italiei, au produs mari nemulțumiri în clerul și poporul bulgar. Suveranul Bulgariei s'a învoit adecă, să-și boteze toți descendenții din această căsătorie în religia romano-catolică. În ședințele parohiale din Bulgaria s'au ridicat furtunoase proteste împotriva catolicizării dinastiei bulgare. Poporul începe a se agita tot mai mult din pricina greșelii săvârșite de regele ortodox și de sfetnicii săi. Trenul regal, care aducea în țară perechea Suveranilor, fusese înămpinat, la ieșirea din gara Varna, cu focuri de arme.

Poșta redacției

Pr. T. P. în O. Adresați-vă direct tipografiilor. Din cele înaintate mai în urmă, vom utiliza: *Societatea*, sub alt titlu. Celelalte, la ocazie potrivită.

Nr. 9941/930

(89) 1—2

Concurs

Pentru ocuparea catedrei vacante de Geografie și drept, cu începerea anului școlar 1930/31 la Liceul ort. rom. «Avram Iancu» din Brad, se publică concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare. Salarul profesorului se plătește dela stat, în conformitate cu dispozițiile legii învățământului secundar.

Cererile de concurs cu actele necesare, în termenul indicat se vor înainta Consiliului arhiepiscopesc ort. român în Sibiu. Concurenții pe lângă condițiile prevăzute în art. 36 din legea pentru învățământul secundar vor mai dovedi, că sunt creștini de religia ortodoxă.

Sibiu, din ședința secției culturale a Consiliului arhiepiscopesc dela 30 Octomvrie 1930.

Consiliul arhiepiscopesc.

A apărut:

Biserica Neamului și drepturile ei

Discurs rostit la discuția generală asupra proiectului de lege a Cultelor, în ședința dela 27 Martie 1928, a senatului român de

Dr. Nicolae Bălan

Arhiepiscop și Mitropolit

Un elegant volum de 120 pagini. Prețul 40 lei, plus spese postale 10 lei. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

A apărut în ediție nouă și se află la Librăria Arhidiecezană din Sibiu:

Teologia practică

Liturgia bisericeii ortodoxe cursuri universitare

de Dr. Vasile Mitrofanovici

fost profesor p. o. teologia practică la facultatea teologică din Cernăuți

Prelucrate, completate și editate

de Prof. Dr. Teodor Tarnavski

și acum din nou editate și completate

de Dr. în teologie și filozofie

Nectarie Nicolae Cotlarciuc

arhiepiscop și mitropolit al Bucovinei

fost profesor universitar pentru Teologia practică

Prețul Lei 650—, plus spese postale Lei 30—

A apărut

în a doua ediție revăzut și completat

Tipicul bisericeii ortodoxe

Intocmit pentru trebuințele preoților studenților în teologie și ale elevilor școalelor normale

de AUREL POPOVICIU

profesor la Școala Normală „Andrei Șaguna”

și se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu. — Prețul Lei 100, plus spese postale Lei 15.

Dela Librăria Arhidiecezană se poate procura:

Plângerile lui Ieremia

și

Critica mai nouă

de

NICOLAE NEAGA

Profesor la Academia de Teologie

Prețul Lei 25— plus spese postale Lei 15—

Nr. 330.

[88] 3—3

Concurs

La ordinul Ven. Consiliu Arhiepiscopesc Nr. 8276/1930 și în conformitate cu concluzul Consiliului parohial din 1 Octomvrie a. c. publicăm concurs, cu termen de 30 zile, dela prima apariție în Telegraful Român, pentru întregirea parohiei de cl. III Vineția-de-sus.

Retribuțiunile împreunate cu acest post sânt:

1. Salarul dela stat, conform cu pregătirea și anii de serviciu ai candidaților.

2. Casa parohială cu supraedificate în stare bună.

3. Sesiunea parohială 15 iug. 282 st. pământ arabil și fâneață.

5. Venitele stolare statorite de adunarea Protopopiatului Oltul și aprobate cu ord. Nr. 3108/928.

Reflectanții, îndreptățiți la acest post, sânt poftiți să-și trimită cererile, provăzute cu toate documentele necesare, în termen Oficiului protopopesc ort. rom. Oltul, Șercaia, jud. Făgăraș, să se prezinte și în parohie în vre-o Duminică sau sărbătoare, cu observarea dispozițiilor reglementare, pentru a cânta eventual a celebra și a face cunoștință cu poporul dreptcredincios.

Șercaia, 2 Oct. 1930.

Vasile Stoicanea

protopop.

Au apărut și se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu

Cântări funebrele

pentru cor de bărbați, de:

Dumitru Cunțan

Prețul Lei 30, plus spesele postale Lei 12.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura

CURS

Indrumări misionare

pentru folosirea studenților în teologie, preoților parohi și misionarilor eparhiali

de

Dr. VASILE GH. ISPIR

profesor la Facultatea de teologie din București.

Prețul Lei 440—, plus spese postale Lei 20—

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu se poate procura

Cartea misionarului

Indreptar cultural

de

Gh. D. Mugur și V. Voiculescu

Prețul Lei 100—, plus spese postale Lei 15—

În editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane a apărut și se află de vânzare la Librăria arhidiecezană din Sibiu:

HRISTU ANDRUTSOS

profesor la facultatea de teologie din Atena

DOGMATICA

bisericii ortodoxe răsăritene

Traducere autorizată

de Dr. DUMITRU STANILAOE

profesor la Academia teologică „Andreiană”

Prețul Lei 400—, plus spese postale Lei 20—

Librăriilor și direcțiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puțin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

A APĂRUT

BISERICA IMPOTRIVA CONCORDATULUI

Declarațiunea Episcopatului ortodox român prezentată la discuția pentru ratificarea Concordatului, în ședința dela 23 Mai 1929, a senatului român de

Dr. NICOLAE BĂLAN

Arhiepiscop și Mitropolit

Prețul Lei 30— + spese Lei 5—. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimițând prețul prin mandat poștal.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se pot procura, manualele de religie aprobate de Sf. Sinod pentru școalele primare:

NICOLAE CRIȘMARIU

Istorie biblice ed. IX Lei 20

Istorie bisericești „V” „20

Catehism „V” „20

A apărut și se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană:

Introducere în sfintele cărți ale

Testamentului Vechiu

de Arhiepiscopul-Mitrofor Dr. VASILE TARNAVSKI prof. titular la Facultatea de teologie din Cernăuți. Prețul Lei 400—. La comande se alătură Lei 20— pentru spese postale.

A apărut în editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane și se află de vânzare la Librăria arhidiecezană de aici din Sibiu broșura:

„Profeții mesianice în vechiul Testament”

texte alese de dl NICOLAE NEAGA, profesor suplent la Academia teologică „Andreiană”, din Biblia publicată sub îngrijirea Stântului Sinod în 1914, cari texte, pentru că să fie cât mai accesibile la instrucțiunea din Exegetică în institutele teologice sunt înscrise cu titluri în conformitate cu importanța lor mesianică. Prețul unui exemplar e Lei 55—. Librăriilor și direcțiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puțin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

Librăria Arhidiecezană

A apărut

în «Biblioteca bunului păstor» Nr. 17 scrierea

„La picioarele Mântuitorului”

Scurte meditații pentru preoți, prelucrate după A. Huonder, din limba germană

de

Ioan Moșoiu

profesor la liceul ortodox român «Andrei Șaguna» din Brașov

Volumul I. Sibiu 1927. Tipografia arhidiecezană. Pagini 205. Prețul Lei: 80.

În zilele acestea s'a trimis această scriere, deosebit de frumoasă și prețioasă, tuturor preoților din arhiepiscopia de Alba Iulia și Sibiu. Dar nu ar trebui să fie preot în biserică românească, care să nu fi citit această carte. Ea este de recomandat și oricărui suflet iubitor de cele sfinte.

A APĂRUT:

Scrisori către Simforoza în pământul făgăduinții

de

Gala Galaction

Prețul 80 lei, plus spese postale 10 lei. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu